

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

Umutima Wa Kuli Muntu

NANGULA

IKALASHI LYA MUTIMA KU MUPASHI

Akakabuku katatikile ku France mu chaka cha 1732, kapitulwikwemo no kulembululwa na ba mishoni ba mwibala lya Afilika ba Rev. J.R. Gschwend mu 1929, ka lilembwa nokukopololwe mumilaka 300 kuli ba All Nations Gospel Publishers abasabakanya nga bamishoni mu fyalo 127. Abantu bamilaka, ikunta bantungu lwa nanka katabo ku kufwaya ukwishiba icine chakumupashi no kulabila imbila ku muntu ngafyo kasesema Ezekeli a sosele pa myaka 586 libe Yesu talabako, "Ikapa mwe umutima uwa bwangu na mano aya bwangu ... ilyo mwakuba abantu bangi, nane nakuba Lesa wenu!" (Ezekeli 36:26-28).

COPYRIGHT

ISBN 1 - 874934 - 82 - 7

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)

(Reg. No. 1961/001798/08)

UMUTIMA WAKULI MUNTU

ITEPELE LYA KULESA NANGULA ISHITOLO LYA KU
BUBELO MO SATANA.

(1 Yoane 3:4-10)

Indyo mukobelenga ika katabo chibikeni mu mulangwe kubati li kalashi lya kuicheba mo imo munga ibona mwebene. Kati muli bakucalo nangula muli ba Kristu, umo utasu minapo Kristu nangula uwa bwelele kunuma, mukoibona mwebene ngafyo Lesa amibona. "Umuntu abona imibonekele yakunse, lelo imbona pa mutima." (1 Samwele 16:7). Lesa ala bona ifyo twaba.

Satana ni taa wabufii bonse. O nikateka wa fishi na kalesa ka muchalo. O aipilibwile ukuba umungeli wa lubuto ukutalula abantu kushila iyi bipile. Muli ishino nshiku, nga mushita sha kunuma, kuli abasole a bengi abaipilibwile abene benka, bako ipanga ukuba abasole ba kwa Kristu Yesu. Icha kupapusha, Satana umwine o aipilibwile mumungeli wa lubuto. (2 Kolinto 11:13,14). Satana, ka Lesa wacalo ichino, asungele abantu mufishi pakuti tekutipo ba bone kati Lesa alibatemwa nangula Yesu afwile pa kuba pulusha. (2 Kolinto 4:4). Boonse ababembu na mbo abata chetekelepo bo bafwile kumupashi na bumpofu pa lwa kwa Lesa batekwa ne fibi fye sonde indi. (Efeso 2:1-2). Kano bwaka amaliso yabo yaisulwa mushila sha kuluba kwabo, bakolola kubonaushi. Umuntu ulabila ati, "Shya bambukapo" o akosumina ifya bufi umwine. Ni pali ichi "Umwana wakulesa abonekele, mu ko ni ifyo chibanda achita." (1 Yoane 3:8). Kashi ipeni kuli Lesa. Kaneni chibanda, o kakubutuka no fuma kuli mwe. Iseni papepi kuli Lesa nao aku mupalama." (Yakobo 4:7,8).

Indyo mukobelenga inka katabo no kusoma ifi kope fyakako, mwali kobona no mutima wenu mwe bene. Suminisheni Lesa ne laiti lyaku fwailako ku ku mu bwenesha imibo ya mutima wenu. I bukisheni imembu shenu kambi mu kana po ukubapo kwa shiko, pantu amashiwi yakulesa yalabila ati "Kati tulabila

ati atupo na lubembu, twa sumina ifitapo fya chine nacho ichine muli fwe tamupo. Lelo kati twa yebelela imembu shesu kuli Lesa. Akusunga ichilayo no ku chita ichilungeme: Akutwelelako ku masambi Yesu no kutu wamya kumibele Yesu i yakuchita ifibipile.” (1 Yoane 1:1-10). “Umulopa wakwa Yesu utu wamya no kutusangulula kuma sambu Yesu.”

Mokotekwa na Satana nangula Lesa; muli ba sha balubembu nangula ababofi ba ku Lesa kati mukotungululwa na masabi mu bumi bwenu, mukanapo, lileni kuli Lesa. Aku mulenga abantungwa muli Yesu Kristu, ingo uwaishile muku polusha aba bembu, mukutobolola amaka ya kwasatana no lubembu ulwaba pali fwe. O mu pulushi wesu. Muli mu chifulo cha Kulesa uwa mushilo u wishibe fyonse i fyankama, imilanso ifiseme ne michitile ya mu bumi bwenu. Tekutipo mu ifisepo nemibele ukufuma kuli Lesa, pantu. “Lesa apangile amatwi – bushe tekutipo ofwe? Apangile na maliso Yesu – bushe tekutipo abone?” (Ilumbo 94:9).

“Lesa alabona insonde lyonse, ukupa amaka abako ba abakwe.” (2 Imilandu 16:9).

“Alabona itabo lyonse indyo kukotabika. Ta kupo ifishi iyi fitishe imo umubembu anga fisama ukufuma kuli Lesa.” (Yobo 34:21,22).

“Lelo Yesu taichetekelapo ye kulibo, pakuti alibeshibele bonse.” (Yoane 2:24).

Pakuba ifyo “Ba kusamwa imbo imembu shabo shaelewa, ifibipile fyabo filyelelwe. Kushuka ku bantu imbo Lesa tatungapo ukuchite ifibipile na mbo abatungwa aba talu fi wa po.” (Ilumbo 32:1-2).

UBULONDOLOSHI BWA FI PIKICHA ICHIPIKICHA CHA KUTANGA

Ichi chipikicha chi kolanga umutima waku calo, umuntu umu

1. U MUTIMA WAMUBEMBU

bembu ingo mu chipingo chilondo lola ati mubembu, ekuti, umo ingo ifye sonde fyapita no kukumbwa elyo no ku kwatisha po uku kumbwa kwa kumubili. Ichi chipikicha cha nakachine ichamutima ifyo Lesa aubona. Iliiso ilikashikile likolabila pali buchakolwa ngafyo Amapinda yalondolola mu 23:29-33: “Nda ngeni po umu unua saana, uwasonda nu bwalwa bwa bwangu nane ikomilanga umo uwalikunua no kuba sole imwine eka, lyonse ye wa ma bwafya, lyonse ye waku ilishanya. A maliso akwe ya mulopa, alikwete ne fisapya ifitako fwai kwapo. Wilekapo mwangashi ukutuke, nangu u nga kashikila, nangu unga nywuna mu lunueno, ku kuumina ubwino sana. Ubwakokapo akacelo walikufwa kuba ba likusumine ku nsoka yabusungu mwaliku bona ifitu ikikateshe ifyo mutanga londololapo, tekutipo mu lase po bwino no kulabila bwino.”

Pashi ya mutwi muli ichi chipikicha, umutima wa kuli muntu uwi swilemo inama ishipusene ishi kola pibila pa basambi aya pusene mu mutima wa muntu, umutima chapakati ne chende ijyo imembu shesu shifyalilwa. Lesa akolabila ku kanua ka ku kasesema Jelemiya, “Ta kupo nanguu umo uu ngo fwa umutima wa muntu. Takupo ichi lufyanya ngo mutima; ulwele sana ku ku uposha.” (Jelemiya 17:9).

Yesu umwine kasuminisha nokulabila ati, “Uku fuma mukati, ukufuma mumutima wa muntu, mwisa amano ayabi aya twala ku ku chita ifintu ifibi; ukwiba, ukwipaya, ukuchita ubuchende, bukaitemwe no ku chita ifintu ifibipile; ichikolenga ukusumina ifya bufi, akaso, bukabone bwa bufi, ifilumba, ne fya bupuba – fyonse fi fifuma mukati kamuntu no kumupanga uwafiko.” (Marko 7:21-23).

1. KA PIKOKO – Indyo ubune bwa kuka kapikoko balabu ku mbwa bonse, imuno mumutima wa muntu, kako labila pesambi lya chilumba. Lusifelo, u wali umu ngelo walubuto uwa ku Lesa, alufishe ichifulo chaku pachilumba nandyo ali umulwani wa ku Lesa – chiwa (Esaya 14:9-17; Esekeli 28:12-17).

Ichilumba chitula pakati ka chifulo cha kupenga panuma yafwa,

no kuisokolola ichine cheka mumisango ing'i. Abantu bambi ba kwata ichilumba pachuma chabo, mumasambililo yabo; mu mifwalile ya pashya sha bo ukulanga imibili yabo mu nsoni, uku fwala amakosa ayalila, ininda minue, nafimbipo, ifi balifilondolwele muli Esaya 3:16-24. Babi bakwata ichilumba pafikolwe fyabo, ichalo bekalamo, uku tupuluka kwa muntu, ifya ngalo, nafibipo. Ukulabukilako ati "Lesu ta sekelamo mu wafi, lelo alanga kusakamana kubaichefya." (1 Petero 5:5). Lesu ali pata u wa chilumba ne mibo yamwe bene. (Amapinda 8:13). Ichilumba chitwala kubona ushi no kutuma kwa mutima kutang'ililo ukuwa." (Amapinda 16:18).

2. IMBWA – Imininako ukutinama ifyamubili, ubulalelale, ubuchende. Amasambi inga ya kulundwapo bwaka muli ingino shita, lelo ishiku shakupelako, kucha musango ingu, tulinge bwaka ukusumina amashiwi yalabile Yesu kabela nomba mupepi ne mwaka 2000 iya pitapo, ati ishiku sha kupelako shakuba kubati ninshi kuu sha Sondoma na Gomola. Tembupo ubwikalo bweka ubwa bubembu abantu balesa na ma bwafya mu mananda ya bena Kristu na ku fikulwa fya masambililo ya pa mulu, mu masukulu na mu ma hotela, lelo imichitile iyibipile iya nsoni mushila ishupile ing'ila mumitima ya bantu mukotamba ubukolanya, ifisela, mu mibo, na mukubelenga utu buku, na mushila nashimbi ishing'i, icho Lesu akoita isambi abona imibo iyi weme. Muli ingi no shita imisepela imwanda mishila mu milangwe ya milangwe ya mu bumi bwabo ukufuma mubukolanya na mutubuku, bako isanga abene beka mu mabwafya, insoni, no kufwa ubulanda. Imibo iyi weme no kuba abantungwa mu mikalile yakuchita ifintu no kwa luka utulubi mukutina ma ukufichita kunkolo iche. Mu mananda ya ku shanina mo, mo emufyalilwa ifibipile Icha kutemwa Lesu ku sangululwa, kubati Yosefu (Ukutanga 39) na yambi, ta yasendwapo kati cha kubwena ko. No mwilakale Sulu wakucalo, u u nga bika umukende ku kufwa chinga tusambilisha nacho ichakufuma kubupuba kunkulo lisambililo ilya imina fye nokuka na suminisha fwe bekesa kutukanapo pali imbulya bushiku bwabupingulo. Lesu ako tweba ati tekwangalapo kuli ifi fintu ifibipelo. "Isambi bwak indyo lyonse umuntu achita talu kwatapo

ubwafya; lelo umuntu onse nusakamene pa lubembu lwa bulalalale no bukende o abembuchila umubili wa kwe. Ta wishi bilepo ati umubili be itepili lya mupashi wa mushilo, u wi kala mulimwe ingo le apele kuli mwe? Tamupo bakuli mwe bene lelo abaku Lesa.” (1 Kolinto 6:18-19); “Inga fyo uli onse kati ao naula itempili lya Kulesa, Lesa na o akumonanaula. Itepili lya Kulesa lyo lya mushilo na mwe mwebene muli matepili yakwe.” (1 Kolinto 3:17).

3. KAKUMBA – I labila pesambi lya kukolwakolwa no bunwini, ninama yabusaku lyo ya temwa bwa ukumina mina ifintu ifyo ikosanga munshila, ichiweme ne chitawemepo, na mushila imo ine umutima wa mubembu ubona fyonse ifi weme, imi bonekele, ifi pikichala, ntubuku twa ku belenga, nafimbipo. Umubili, uwa ntotokani shiwa uku ba itepeli lya Kulesa uwa mweo, ulale nga ukutabapo u usangu lwilwe kufilyo ifibi nemisango ibipile ilingangagi ukupepa, ukusheta fwaka, ukubofya ubulembe bwa fiti ne miti ikola pamo bwaka no tubulungwa twa muti, na fibipo. Ichisela chapepa fwaka nangula ubulembe bwafiti fyalipita abantu nge fyo ta chalipo kale. A maka ya Kulesa bwaka eyengapa imba bantu abapengele palwa kufwaka ubuntungwa bwa kufuma mu busha bwa kwa chibanda. Ukulundwa po kwa bakapepa abengi ntekutipo basakamane ukupepa pananda ya mapepo, bo babona kubati matuka kuli Lesa, mu konkolapo ukubikako umushili kuli imbu busake ubu konuka, icho ichili litepeli lya Kulesa ukulabila ati, imibili yabo. “Ichanakachine mulishibile” ifya labele umusole Paulo, “Muli matepili ya Kulesa no mupashi wa Kulesa wikala mulimwe! U uli onse kati aona ula itepili lya Kulesa, Lesa aku monaula.” (1 Kolinto 3:16,17; 6:18,19).

Kabundulu alipatwa nangula tapapo ifyo ali kuchiso cha Kulesa. Tulya pakuti tweekale; tatwikalapo kukulya. Isala inga pwa kati twalye ifya kulya, kabundulu o lyonse akulila ati, “Peniko, Peniko!”

Kabundula takekutepo nangula ukwisula. Ukulingana ne chipangalo chakale pe funde lya bulili nu kukolwa kolwa bali

kwapaya ingulya kumabwe. (Amalango 21:18-21). "Ubu nuini no bulili buleta isala. Kati buchita bwaka mwalya mwaya mukulele bwangu bwangu ali kufwala isamu." (Amapinda 28:7). Bukisheni kuliko uwafyama, umulili no musha kuku fwa ya kwakwe, kafwa no kuisanga kukende ya kucula imo alikukali pwasana. Isambi lya kunua liko fwaikwa uku lilumbwi sha. Chili shibikilwe sana nte kuti po tukapite ka kache. Lesa ako tweba bwino sana mu masihi akwe ati ta kupo chakolwa uwa ku kwata imbu bufumu bwa ku Lesa. Ubwalwa te fya kulyapo, cha kunua icho chifulunganya amano, pakuti boonse imbalya abanua bante ku bati chi puba bala kwata imibele ibipile no ku lokwi payana icho limbi tekutipo bachite. "Ukunua saana kwakumulenga uku ba aba chabila no bupuba. Kupunama ukukolwa." (Amapinda 20:1).

Bonse imbo aba panga kukushitisha ubwalwa bali kwete umulandu kuchiso cha Kulesa, Lesa alabila ati, "Mwa lifwa! Aba chindikwe ku mabo tolo yabwalwa! Ukushipa no mwenso indyo ba fika pa kusasha ichakunua!" (Esaya 5:22). "Ba kumupa umulandu kati mwapa abapalama ubwalwa, uku bapa bwaka ipaka bakolwa." Ichanaka chine mulishibile ati ababifi tabaka kwa teko icalo. Mu i punamikapo mwe bene; abantu ababifi nangula abapepa utulubi nangu imba lya aba kende. Nangula imbalya babofya bubububi imibili yabo, ukulalana nangula ubunjo bakatubi, bachalolwa, aba bepela abanabo ngu bakabwalala – tekopo nanga umo pali imba i ba ku kwata icalo." (1 Kolinto 6:9-10).

Ulubembu indu ilwa chifyalilwa tekulu fyanya po. Ifi efimbi: "Imisango ii bipile, uku intupa mumisango ya fiko, ukupepa utulubi no buloshi. Abantu balaaba aba patene no kulwa; balaaba aba kaso, balaa fulwa no ku kwata amapange aya kosele bala patulukana mumabumba no tubungwe; ukukwata icha kumutima ku banensu, ukukolwa, noku chita. Amalele na fimbi intu ifipalile ngafi. Imbo aba chita ifi tabakakwate po ubufumu bwa Kulesa." (Galatiya 5:19-21). "Munuapo mwangashi ku kumonaula, lelo isuleni mo umupashi wamushilo." (Efeso 5:18).

Yesu ako ita ubwite kulimbo abachilaka cha kumupashi. "Onse ulinechilaka ise kuline no kunua." (Yoane 7:37-38). "Kamwisa bonse mwe bali nechilaka – a meshi yali inkuno! Kamwisa, mwe batakwetepo indalama – ukushita ifilyo! Kamwisa! Mushite umwanga shi wa mupashi no mukaka – ta mwa kaposepo naguu kamo!" (Esaya 55:1). "Onse unua ameshi ingo kamupa tamwako fwepo ichilaka nakabi. Ameshi ingo ikamupa ya kwaluka aka fukufuka iko aka kumupa ameshi yamweo no kumupa umweo wachiyayaya." (Yoane 4:14).

4. FULWE – Alabila pa mulele, ukutachanga muka kukukoka nobuloshi. Ukwa lukila techiwe mepo ukwalukila chimo nobuloshi. (1 Samwele 15:23). Umunanj'ani kati akana ukubomba akoipaya bwaka umwine, o ifyo achita alasa ifyo akofwaya ukukwata." (Amapinda 21:25-26). Yoshua kalabila ku bena Isuleli, "Mu ikalapo ipano tapapo ifyo mukochita; angufyanyeni! Kamuya mu ka po kel!" (Abapingushi 18:9). Ichifyalilwa bwako umuntu munanj'ani no kutangwako kukufwaya ifi fya Kulesa. Yesu alabile ati, "Esheni ukuya mu kupita pa kaseko akache." ((Luka 13:24). "Onse uufwaya akusanga." (Mateyo 7:8). "Ubufumu bwa mumulu bulipengele fyongo fyongo na bantu aba fyongo bala fwaya ukubupoka." (Mateyo 11:12).

Ubusaku ukulola kwi pusukilo no kuba bwino ku fya mupashi ku myeo Yesu itwala kufwa ya chiyayaya. Ikototalusha mukupepa, muku fwa ifyashika pa lwa Kulesa, ukukana ukusumina ifilayo ifi chindme; chitwala ku buni. Indyo Lesa alabila kulimwe, uku musosha ukumupa umutima wenu lelo inkano, chibanda ako mweba ati mailo nangula ububushiku bumbi, imbo nakalimo tekuti bwisepo; kambi munga fwa ukutapo ne pusukilo, ukutapo na Yesu. Lesa alabi la ati, "Kati mu ko umfwa ishiwi lwa Kulesa mukosapo, kubati fikolwe fyeni ifyo fya pilibukile Lesa." (Hebele 3:7-8). Bantu banga aba fwa ukwabula umupashi no ku fumyapo ipusukilo mushiku isho bako fwaya ishi ta koisapo? Ubushiku bwa mailo te bwenupo.

Ichitotolwa chakufulwe bala chibofya ku li ba nj'anga muku chite ifya buloshi, ne chishika ipano mukuchetekala namuku chite ifya

buloshi, ukulabile ifyankutashi no ku panga amagiki, ichilingile bwaka basubile muli Lesa uwa mweo. Maka maka mushita shamesho no kulwaka, ukupenga ne mfwa, tu lye belwe ukwita pali Lesa, u u iteyenye ukwa fwa, ukuchila ukusubila mwishuko ili weme ne shuko ili bi; pantu "Lesa antungulula umuntu mushila imo alingile ukuya." (Ilumbo 37:23). "Kuli ko umo ingo uu lwele? Atume kuba kulu ba chalichi ba chilolo, imbo aba ku mupepela no kumusuba amafuta mwishina lyaa mfumu. Ipepo indyo ba pela mukuchetekela lilapasha umuntu ulwele; Lesa akumubwe sesha ku bumi ubuweme, na masambi ingo achita akwele lwa. Kashi labilileni imembu kuli umo no munakwe no kupepelana, pakuti munga po shiwa." (Yakoboo 5:14-16). Lesa kaeba abana ba isuleli ati, "Mupapo bana benu ilambo mumulilo pa fya kochelapo fyenu, mulekapo abantu benu bachite ifya kolotela, bechitapo ifi shibilo fya fi weme ne fitaweme, ukubofya ifya ntambi ifibi nangula umuti, (nangula ukufumba kubebe ifya kutashi) mubalekapo upushe kumipashi yabafwa (ifyaba nge fyamipashi). Imfumu Lesa wenu mwe tafwayapo abantu aba chita ifi fintu." (Amalango 18:10-12). "Kunse mumusumba wamusiulu kwaba ibo abalenga abantu ukupilibichila kumibo ibi no kuchita utufifi, ubulalelale, ukwipaya, imbo aba pepa tu ngosa wakubasa na mbo bonse ababufi mumashiwi na mumichitile." (Ubusokololo 22:15).

"Mukonkapo amano ya bantu imbalya i bafumba ku mipashi ya bafwi, kati wa chita, ta wa kasangulu lwepo. Nine bo mfumu Lesa obe." (Lebi 19:31). "Abantu ba ku mweba ati kafumbeni ku bantu imbaya abantu abalabile fyo chingaba nangula imbalya aba ku mweba ifya chitekapo, imbo aba labila mukapopo. Bakolabila, ati, abantu banga fumba ku mipashi na ku bafwi kulubali lwa ba kolola! Mu nga basuka, umfweni ifyo imfumu iko misabisha! Mu ufwapo kuli ban'ganga – ifyo bako mweba tapapo ubune fya kumuchitila." (Esaya 8:19-20).

Apo mukobelenga inka kabuka akache, Lesa akolabila na mwe, ako mwita mupilibuke kumembu shenu no kupa umweo wenu kuli ye, lelo umupashi wakufulwe uli muli mwe mumutima. Uko panga imilango in'gi tufwile no kwifusha umweso mu mitima

yenu. “Bushe balupwa, abanan’gi na bantu bambi bakusosa, kati naba umu Kilisitu wa nakachine? Findo ifinga chitika kati shipitilepo ululamba muku shana, mutu bungwe na fyonse ifya calo? Ichikilinga uku bona ubukankala bwa ku Yesu Kilisitu, umutelelwe wakwe uuweme, ukusekelela kwakwe iko amashiwi tekutipo yalondulole, ubukata bwakwe, umweo wa chiyayaya imo umwiswile isansa, mwa kutatika no kubona ifintu ifyo mwali no kulusa nangula “ukufileka” indyo mwasuminisha Yesu ukwi sa mumutima wenu, nandyo ukutina kwa muntu pamo bwaka no kutina kwa mfwa fya kumisunga ukuba a ba sha ba ku chiwa lelo Yesu aisa mukumuleka mu be. Aba lubuka bonse imbo abali a basha mubumi bwabo pa mulandu bwaka uwamfwa.” (Aba Hebele 2:14,15). Katimwa sumina umupashi wakola wakumulenga ukuba abatambe ichakuti umutima wenu ukonse kubati chitotulwa chakufulwe.

5. IMBALALI – kanama akabipile kabili akankalwe ipatila, ubukali, ne mibo ibipile iya mano naka kateka mu mutima wa muntu ilingi katwala ku kwipaya, ungeshe no ku chita, uko kontolola imibo ya mano mwe bene, paka bwaka bwalepauka no ku fuma ku bukali ububipile. Chiweme ukusumina ati fi emofili mumutima wenu, no kufumba Yesu ukumuke abantungwa. “Muipapo kubukali; chitwala bwaka ku mabwafya.” (Amasamo 37:8). “Ubukali bukalwe no boni.” (Amapinda 27:4). “Sungeni imibo yamano mu kontolo; bupuba ukulwala mumano, no kuiletelela ama bwafwa mwebene,” (Lukala Milandu 7:9), “Fumweni ubukali.” (Kolose 3:8).

Abingi abantu abafilwa uku kontolola umwenso balanua no kuikonse lesha uku pita imichitile iyi bipile nangula ukulandula, lelo chaba “kubati mwangashi uoba pangila ku bulembe bwa nsoka.” (Amalango 32:33). Ukulandula kuweme ku babembu, lelo u upani ka ni Lesa pafibi fyonse. Yesu kala bila ati mokutemwe abena mupalamano benu ku bafi fintu mwaitinama mwebe” (Mako 12:31) no “Ukutemwa umulwani.” (Mateyo 5:44). Lesa ali laile ukutubelela uluse kuli fyonse ifyo twa chita ifibi, kati nafwe tulelela aba nesu pafibipile ifyo bachita kuli fwe. (Mateyo 6:12). Abakwe impashi ya bukali Lesa ali bapatile.

Ukutinama uku sumya kalopo ne nkondo fyonse fili mu mutima wa muntu, kanshi umutelelwe eukofwa i kwa mu mutima pakuti wikale.

6. INSOKA – Nabepele efa muchilime cha endeni no kubongolola isenge ne chibusa ichi weme kuli Lesa. Satana, ali nakaso kuli Atamu na Efa. Indyo aba bwene ukuba bukatek kwi sonde, ukulo kwikile mumutelelwe na Lesa, ukupita ichenda yakwe. Kukaso Satana ampanga ubona ushi, no ku fikilisha kubongolola i chibusa no mweo kuli Lesa. Ka kaso kamo kene bwaka no bubi mukati ka mutima wamuntu ona ula isansa mu mitima ya bamo indyo babona bali aba sasa mukile, no kwikala bwino akaso kaletе amantoto kanyo aya bipile mumutima mukunaula isansa sha banabo, na chi limo. Chi twita mu kwipaya. Na chi limo mu milandu ya fyupo. “Umulumе tekuti po akalipe ukuchila indyo ali nakaso; uku landula ta kukwetepo apa lukupela.” (Amapinda 6:34). Mu makwebo abi napamo na mu bwikalo chilenga ukukana ebwa ukupenga no lupanto. Na ngola ba bofi ba ku Kilisitu, ba kashimika na ba shimapepo ta bapo abantungwa ku kaso bushe Lesa anga bofya abasha bakwe ukuchila abene beka. Ba aba mukosha ukulola no kulo kwi nswi lemo ukutemwa kwa ku Lesa iko aitulwila mumitima Yesu ukupitila mumupashi wamusilo (Aparoma 5:5), kashi bachabe chabe to kuli Lesa no kushi muka kwabo kwa onaika bwaka pakuba nakaso.

7. BOMBWE – a kolabila ipano palubembu lya kubuka no kutemwa amangwe ijyo ili nitulo ya fibi. (1 Timoti 6:10). Ba bombwe babi mu Kongo bali ba bwene ukulya utushishi utwingi pakafye ba lepuka no kufwa. Umuntu umulili tekutipo afungulule ukuboko kwakwe no kwafwa abalanda na bakabi, isheni mushila shonse ukuba na buchishika nokutaba na buchishika, pakukwata ifyama fya munoo chalo. Yesu umwine kalabila, “Musunga fyuma fyenu ipano pacalo, ipo ifipelebesha ne ndalabwa fyona ula, na baka bwalala batoba no kwiba. Ichi fwile, musungile mwiulu imo utupele besha nendalabwa tekutipo fyo naule na baka bwalala tekutipo bebe. Pa kuti umutima wenu wa kuba ukuli ifyuma fyenu” (Mateyo 6:19-21). Achan no lupwa

Iwa kwe ba lilashilwe ama bwe pa mulandu wa kutinama gounde na silvele ne pashya (Yoshya 7) Judas Iscariot usambi wa kwa Yesu, kaikulikila umwine pa kutinama indalama cha mulengela uku bamba imfumu. Tendalamapo ishibi, nangula ni golinde, lelo ukutinama indalma icho ichaba mu mutima ya muntu.

Amasausande ya bantu mu ma kalashi na mu kanda bako butukila mu bwikalo nge njikalo sha ndupwa pa ku fwaisha ifingi no kunoka mu shila sha kupokolola abantu no ku bapamausha pa ndalama ishingiki munkanda sha ku baka ba lwe ne mbwa. Nafimbipo ukufwa ya ukunoka ukuta po machushi kutwala ku bung'o na ku kwipaya no kuikulika. Ukutinama indalama na bukabundulu filikwete ifingi i fisangilwemo, ukutinama ukwishibikwa, kumaka, chingama ni kumashiwi ya calo ukuteka babi, amaka ya lupiya kukutitikisha abalanda; amaka ya mu filongano, uku fwaya bwaka ukuti ishiwa lya chilongani lynfwike. Ukuchila Lesa, ukutalo kukwete po ifishika pabana bakwa Lesa imbo aba kwete ichikoseleshi uku konkayesu ukwa bulapo ukuba ku chilonganino. (Mako 9:38). Yesu kalabila "Kamulola no kutalukako ku fya bukatubi, pantu umuntu mu chanaka chine tapa ngilwepo pali ifyo akwata, ta chikosakami kwa pabukankala a ngaba." (Luka 12:15). Ilyashi lya mukanka lya soswaifi: "Kwalipo umuntu usambalele uwa kwete impanga iyali kufumya ifilimwa ifingi. Atatike uku lokuilasa umwine enka, 'itakwe tepo umwaku bika ifilimwa. Kati ninga chitashani? Iki ifyo inko chita,' kayeba umwine; 'Inkotoba amatata no kukula aya kulu, inko nakusungila ichilime changi. Elyo nakulabila kuli nemwine, ushukile! Ulikwete ifiweme ifintu ifyo unga fwaya pa myaka ingi. Ukupita ubwikashi ubwangu chile, ukulya, ukunua no ku isekesha mwebene. Lelo Lesa kamweba ati, 'we chipuba we! Imbuno bweka ubushiku ukoleka umweo; nomba uwakubula ifi fyoonse ifyo wasunga wemwine?' Iki ifyo chaba kuli imbo ba bika ifyuma fyabo abene lelo tebasabelepo mumenso ya ku ba Lesa." (Luka 12:16-21). "Bushe umuntu enga sambala isonde lyoonse no kulofya umweo wakwe? Tekuti po chiwame." (Mako 8:36). "Icho inko mweba uku-tasa kamanapo pa fya kulya pakuti mukofyaya ukwikala pa fya munga fwika umubili... ichifwile musaka mane pa bu mfumu bwakwe, nao aku mupa ifi fintu..."

umutima wenu wakuba ukuli ukusambala kwenu.” (Luka 12:22-34).

8. SATANA – ingu ni taa wababufi, eumo utulenga uku bembuka no u euteka umutima. Yesu kalabila muli bana ba ku bataa, ichiwa mukofyaya mukonke ififwaya bataa benu. Ukutatikila bwaka kutulo ali kwi paya ta bapo na kulubali lwa chishinka, pantu mulio tamupo chine. Indyo alabila ubufi, akuchita bwaka ifyo ye aba, pantu o wu bufi kabi ni taa wabufi.” (Yoane 8:44). Ubufi ubuche bubipile ngo bufi ubukulu. Kuli ubue, ubulabilwa, ubulembwa no bu chitwa. Uwa bumbi munda wa bufi pantu akoba ifyo tapo. Lesa tekuti po abepe – nangu Mukristu. (Tito 1:2). “Kati, tukolabila ati tulikwete isenge na ba Lesa, kabi pashita imo tuko ikala mufishi tukobepa mu mashiwi na mu michitile.” (1 Yoane 1:6). “Lelo kunse ya musumba wa mulu aba kopili bukila kufibipile nabo a ba chita a magiki, imisango ibipile no kwipaya imbo aba pepa utulubi, nambo aba bufi mumashiwi ne michitile.” (Ubusokololo 22:15). “Lesa apata kambone uulabila ubufi pa munakwe.” (Amapinda 6:19).

9. ULUTANDALA – lulabila pali kapingu mu mutima uli onse. Ipano epo chili, ubusali ne fibipile, limbi ukufwa ku kotwalilila no ku bembuka kwitolo; bumpofu no ku bembuka pakuti tekutipo chipingulepo ichine mumichitile. Kampingu wafibipile limbi angaba bwaka, na kalimo ama bwafya. Cha kwe lelwa kati chingelelwa. Limbi chingafwa kubanti baocha nechela ichikabile, no kulufya amaka ya mubili no ku kana umfwa ukupitila mukusha ichichetekelo ukufwila umupashi wa bufi no ku konka imifundile ya ngulu no kumfwa kumifundile iya saba kani shiwa uwabufi. (1 Timoti 4:1,2; Aba Hebele 10:22).

10. ILISO – Lesa alabona fyonse ifiko chitika mu mutima. Takupo ifingi fisamika kwilisu lyakwe iliko aka, kashi aleshiba no kubona fyonse ifya kama mu kulasa ne fya makabi fya mutima. Kati muchita ifibipile ubushiku mufishi, mukati kampanga mufilindi ifitali nangula ukuli konse, Lesa ala bona (Iliso muli ichi chipikicha liko suminisha ne mibonekele ya chinso cha muntu).

11. AKALI LAKA KAMULILO AKA KOYAKA – uku shinguluka umutima kakolanga ukutemwa kwa Kulesa uku shinguluka umutima uubembu. Lesa apata ulubembu alitemwa umuntu, tafwayapo ne mfwa ya mubembu, ukuti anga pilibuka kumembu no kwikala. (2 Petero 3:9). Yesu kaisa mukupulusha aba bembu. Muli ubuseko ubukulu mwi ulu kati umubembu ala pila. (Luka 15:7). Akalilaka kakola bila kalopa wa ku Yesu Kilisitu, “Umwana wa panganga ya kwa Lesa, uwapita imembu sha calo.” (Yoane 1:29).

12. UMU NGELO – ako imininaka ishiwi lya Kulesa. Lesa ako fwaya ukulabila kuli b o aba bembuka kabi bali sendele ichisendo chamembu, pakuti bapilibuke kushila sha lubembu kambi no kuleka ulu buto lwa kulesa no kutemwa kwiise mu mitima yenu.

13. INKUNDA – chaku bwenako icha mupashi wa mushilo, umupashi ingo usokolola ifya ka ma sha Kulesa palu bembu, ichilungeme na pa bupingula bwa ku Lesa. (Yoane 15:26). Umupashi wa mushilo ula ngilwe kunse ya mutima wa muntu. Tekuti po wikale imoo ulubembu lokoteka.

Bushe ichipikichala ichi icha mu mutima chingaba ku bati mutima wenu, lileni kuli Lesa, isuleni umutima wenu, lekeni ulu boto lweshi wi lyakwe lya kutulila mo. “Sumina mu mfumu Yesu, mwa kuposuka.” (Imilimo ya Baposo 16:31). Lesa ako fwaya, iee, kalaya ukupilibula umutima wenu, uku mupa umutima namano aya bwangu. (Ezekeli 11:19). Ichi ba chi labilepo muchipikichalo cha bubili.

ICHIPIKICHALA CHA BUBILI

Ichi chipikichala chikolanga umutima uulapile ingo uwa tatika ukubona Lesa. Umu'ngelo alikete ulupanga ishiwi lya Kulesa, “Ulukolola no ku swangana, ulu twile uku chila palunonenu konse konse, lo lula putaula mushila yonse, ipo umweo no mupashi fi kumana, ipo fi kuminkana pa bushiku imbulya nga fya kumana pamo. Ichi chipingula uku kabila na kalango ka

2. U MUTIMA UWA SUMINA ATI UBEMBU

mutima wa muntu.” (Abahebele 4:12). Ishiwi lya ku Lesa mwi bukisha ati “Ulubembu lulipila a malipolo – yamfwa” (Abaloma 6:23) na “onsee afwile afwa panuma ya cho aku pingulwa na Lesa.” (Abahebele 9:27). I kende ya mba a babembu na bata suminapo yakuba mwi shiba lya mulilo uukopya.” (Ubusokololo 21:8).

UMUTIMA UWA SUMINA ATI UBEMBU

Ku kuboko kwa mungelo kuumbi kaikete ichipanga. Ichi chiko ibukisha ababembu ati bakufwa, imibili shesu isho twatinamina sana, ipasha, ifilyo no bunē ukupa ukusaka mana no ku bika amano ku ku kabila ukusekesha, no ku kabila, icha kufwa no ku bola ne fyambo fya konaula indyo umweo no mupashi fya kwi kalilila na kambi kasuba fya kubonekakela kuli Yesu kuku pingulwa kulio. (2 Kolinto 5:10).

Ipa tukobona ati aba bembu ba tatika uku fwa icebo cha kulesa no kolo kwisula imitima yabo ku kutemwa kwa Kulesa. Umupashi wa mushilo wa wa tatika ukutula mufishi na mumitima ishimbembu. Ulu buto lwa kulesa lwisa mumutima mukusowa imisango sha fishi. Indyo ulubuto lwa Kulesa lwa isamo, ifishi kuya. Kashi kulimwe bakabelenga suminisheni Yesu, ulubuto lwa calo, lwise mumitima yenu ne fishi nemichitile ibipile iya fishi ukufuma mumutima nga fyo ichipikicha chitulangishe. Yesu alabile ati, “Nebo ndi lubuto lya chalo. Onse uko fwaya uku koka akukwata ulubuto mu bumi ka mbi ta kendepo mufishi.” (Yoane 8:12). Ta mwa ka fikilishepo uta fya ulubembu mu mutima wenu ku bukose bwinu nangula ku mano, nali mo ku mano ya bantu bambi. Uku bangila no kwa nguka efintu bwaka fimo ifya kuleka Yesu ulubuto ukwisa ne fishi ijyo ulubembu lwa kuya. Umweshi ne ntandala finga twa fwako mukufita kwa bushiku, lelo indyo akasuba katula, elyo ifishi pamo bwaka no tulubuto utu che twa kuluba. Yesu kasuba kabulungami. Indyo aingile mwi tempili mu Yelusalemu, kata fya bonse imbalya abalikuila no kulisha imulya. Kapilibula imatebulo ya ba ka chiya wa ndalama, no tutebe twa imbalya a bali kuulishi inkonda, ukulabila, “Chililembelwe mumalembo ati lesa kalabila, ‘Itempili

lyangi lya kwitaba inanda ya mapepo'. Lelo mukoipanga u mwakufisama bakabwalala." (Mateyo 21:13). Mutima wenu wa pekanyishiwa ukuba inanda, itempili lya kulesa. Ako fwaya ukwi kalamo, impangeni iyi weme, isushenimo ulubuto, ukutemwa no kusekelela. Yesu taishilepo ku belela bwaka uluse kumembu. Lelo aishi le na mukutu fu myako no kutulenga abantungwa ku maka na kwikala kwa lubembu. "Kati Umwana (Yesu) akumulenga abantungwa, elyo mwa kuba ichanaka chine." (Yoane 8:36).

ICHIPIKICHA CA BUTATU

Ichi chipikicha chikolanga imibo ya mutima wa mu bembu uulapile. Nomba ako bona ubukulu no bulanda kumembu sha kwe ishing'i isho Yesu afwilile pamusalaba. Indyo ako mbona umusala ba ingo umungelo, ishiwi lya Kulesa, liko mulanga, nomba ako umfwa ubulanda mu mutima wakwe. Ako enda no mutima uwa komba bolili pa bwingi bwa memb'u sha kwe. Indyo ako bona ukutemwa kwa Kulesa indo alanga muli Yesu Kilisitu, iku kutemwa kula sungulula umutima wakwe, uku chilisha indyo atatika ukwibusha Yesu Kilisitu, Umwana wa ku Lesa, ukwisa mukupite imembu shakwe ishing'i, nga fyo aliku fwa ya ukufwa muchifulo chakwe pa musalaba.

Ichanaka chine, Yesu kalopolwa, kabamufwike ingala ya myunga, ne misumali uku mupopa mu maboko akwe na makasa. No kufwa pa musalaba pa memb'u shesu, chikole twa kunanda pabwelu no kutika ku ukolapila, uku chingi shisha bwaka u mutima no bumi. Na ndyo ako belenga ishiwi lya Kulesa imo umwine enga ibona ngekalashi, ukwi busha ifingi na patali ifyo apili buka kuli Lesa no kukana ufwa ishiwi lwakwe. Ali chifya ubulanda no kulila, indyo ako pongolola umutima wakwe kuli Lesa no kulila umusowa uubipile Yesu ako pala ma kulio. Ukutemwa no mutelwe wa kwa Lesa wing'i mu mutima indyo atatika ukwi busha ati **"umulopa wa ku Yesu, Umwana wa kwe utu sangulula ku memb'u shesu shonse."** (1 Yoane 1:7). "Lenga umutima usangulukile muli nebo mwe Lesa, no kubika u wa bwangu no ukakala umupashi moli nebo."

3. UMUTIMA UULAPILE

(Amasamo 51:10). Nakambi amashi wi ya Kulesa yalabila ati, "Iko sekela imbo aba iche feshe na bakolapila, abatina ne no kufwa kuli ne." (Esaya 66:2). Umupashi wa mushilo ula mpanga ishiwi lya kwa Yesu bwino kuli o. "Koselesha, umwalalume wangi (umukashana)! Imembu shenu sha elelwa." (Mateyo 9:2). Indyo ako bona pa musalaba no mulopa waku Yesu ingo uwa sumine pa musalaba, uku sumina ati fyonse fyachi tilwe palio, atatika ikwibusha ifisendo fya membu filisendelwe, pantu Yesu o ashipikisha mukupenga iko ukwali ng'ile ukuba ukwesu; "Pantu nipa membu shesu asambikilwe, uku pumwa pa fibi ifyo twa chita," pakuti "Imfumu ka panga panishi ukuponena pali o." (Isaya 53).

Umupashi wa mushilo no kutemwa kwa ku Lesa ko kukontolola umutima uu sangulwile. Inga fyo akusumina muli Yesu, ako ibukisha ati imembu sha kwe esha elelwa. No kusanga ichana kachine mu mutima ati nikalopa ya ku Yesu, Umwana wa ku Lesa, alimu sangu lwile ku membu shakwe shonse. (1 Yoane 1:7). Ali kwete ne subilo ati uwa sumina muli Yesu takafwe po (kumupashi), lelo akukwata umweo wa chiyayaya. (Yoane 3:16). "Pa fwa ya ku ipela i ya ku Yesu twa lilengwa abantungwa ekuti, membu shesu shilyelwele." (Efeso 1:7). Uku fwa isha kwa kubembuka ukwa muntu numba chi kopa ichende no kukabila uku shikile nkwa kwikala na Lesa no kumubombela "Uwa tatikilepo ukututemwa". (1 Yoane 4:19). Ichifwile ukutinama isonde ne fintu fyaliko, katemenue Lesa ne fintu fya kwa Lesa.

Muli ichi chipikicha kashi, twa sanga inama isho ishi mininako imembu, nombu shili kunse ya mutima, nangola Satana takofwa yapo ukusha inanda yakwe iyakale. Ukucheba kunuma no ku kabila ukufwa ya ishila ya kwi ngililamo na kambi. Echo imfumu ye ako tu sopesha ukolola no ku pepa; uku lwisha chibanda pakuti abutuke uku fuma kuli fwe. (Yakobo 4:7).

ICHIPIKICALA CABUNE

Ichi chipikichala chakolabila pa Mukilisu uwasangile umutelelwe uwu pililike ne pusukilo iya chi yayaya ukupitila mumfwa ya

UKUFWA NA
YESU.
Abaloma 6:6

"ULIFWILE NO
MWEO OBE
ULIFISEME NA
KILISITU MULI
LESA."
Kolose 3:3

4. UKUFWA NA KILISITU

mfumu no mupulushi, Yesu Kilisitu, mu ngatakisha mufili fyonse no mba “Uku fumya ko bwaka umusalaba wa mfumu Yesu Kilisitu; ubu pilibulo bwamusalaba wakwe isonde kali fwa na fwe na fwetuli fwile kwi sonde.” (Galatiya 6:14). Yesu kafwa pamusalaba pakuti na fwe, “Tunga ku lubembu no kwikala abalungeme” (1 Petero 2:24); umu Kilisitu uwu fwile kucalo. Twa li sominisha ku “kuleka Umupashi ututungulule mu bwikalo, na ndyo tekutipo tu kabile ukufwaya kwa mubili.” (Galatiya 5:16,25).

Ulupumpu indo imfumu Yesu ya bikilweko indyo bapitile ufwakufwala, chililangilwe mu chipikichala a mutima, pamo bwaka ne fyambya ufyo ba mupamine bunkalwe bunkalwe. Kapanikwa pa membu shesu pantu “twalipola pakupani kwa apengele.” (Esaya 53:5). Holodi na bashilika bakwe, kaba muchusha, panuma ya kupumwa ifyembya, kababika ne ngala ya mingi ku mu twi wakwe – ichifwile ba muu fwike ingala ya golinde, no ku mubika akati ku kubo kwa kulyo – ichilingile aka awlando ka bu fumu, ka ba wa kuli wo no ku muchusha, ukulabila, “we mfumu ya ba Yuda ikalilila” ka ba musaka no kupoka akati, no kumupama nako mu mutwi. Panuma ya chasoni no ku muchusha mubunkalwe, ba mutwite mu kutanikwa. (Mateyo 27:27-31).

Ba beta aba Kilisitu abapepa, abakwete no lubali mu chitamba cha mfuumu, bema inimbo sha Kulesa na pali icho, imichili yabo yabu membu, nakambi ba kotanika mwana Lesa na kabili. (Abahebele 6:6). “Te bonse po abeta ne ‘Mwe Mfumu, Mwe Mfumu’ taba kengilepo mu bu Mfumu bwa kwi ulu, lelo boonse imbo bochita ubu fwa yo bwa kwa Taa uli mwi ulu.” (Mateyo 7:21-27).

Muli ichi chikope namo tukosangamo akasaka kandalama aka kwa Juda, ingo uwa shitishye Yesu Imfumu pa makumi yatatu ishisinfele no ku mu bema, pantu ukutina ma indalama kakupita umutima wa kwe no kulasapo bwaka. Umunyololo na ba cheni na fimbipo, ka bafibofya abasilika abatwite Yesu ku kalokoni ubushiku. Ndasi, nayo balabomfya kukupoka iyo babofyeshe abashilika pakupokolola ifya ku fwala fya kwa Yesu.

“Bopoka ifikufwala fya ng’i no ku fya kane abene.” (Amasamo 22:18). Kabopoka fioonse kuli Yesu, lelo ka bakano no mwine, uku labila ati, “Tatuko fwa yapo ingu muntu abe Imfumu Yesu.”

Abantu mu bwingi bala fwaya ukopoka amapalo ukufumu kuli bayawe, ifula yonse na kasuba aka tula, lelo tabako fwaya po uku ipa mukubombela nge Mfumu no kulu. Kubengi, Lesa mu weme mu shita bwaka shakwafwa indyo tuli na mabwafya.

“No mufwi, abashilika kabalasa lubali na kalopa na meshi kafipongoloka.” (Yoane 19:33-37). Ipo mu kolwe tangalila, Petero kalabila miku shitatu ati shi mwishipo Yesu, panuma kalapila no kulila ichibi. (Mateyo 26:69-75). Bushe ukosumina no kwisula umutima obe no kupa kuli Yesu Kilisitu, pa fyo uko labila no kuchita? Nangula uko ufwa insoni kuli bambi be ishibapo? Yesu kalabile ati, “Umo kati akusumiwa pachintu bwingi wo ali kuli ne, nane nakuchiti fimo fine kuli Taa uwa mwiulu. Umo kati aka na pembumba, na ndibo nakumukana kuli ta uwa mwiulu.” (Mateyo 10:32,33).

Yesu nakambi kalabila, “Onse uwuta sendelepo umusalaba wakwe no kunkoka taningilepo uku ba umusambi wangi.” (Mateyo 10:38). Ba nsansa imbo aba kosanga ubu chingo mwi bwe, Yesu Kilisitu.

“Mwe chilibwe cakale,
Kafisa me muli mwe;
Umulopa na meshi fwa sumine mulimwe
Ekundapwa kwa fibi;
Nsangululwe, muntule.”

ICHIPIKICHALA CA CHISANO

Ichi chipikichala chikolanga umutima uwu weme kabi uwu sangulwilwe, umubembu uwasanga ipusukilo muli Lesa uluse lwake ne nkumba fya kula. Lili litepeli lya Kulesa ilya nakachine, inanda ya Kulesa, Taa, Umwana no Mupashi wa Mushilo ukulingana ne bulayo bwa Mfumu Yesu Kilisitu, “Onse

UKUTEMWA
UKUSEKELA
UMUTELELWE
UKUCHETEKELA
Aba Galatiya 5:22,23

BUKAPEKAPE
UBUNE
UKUTEKANYA
UKUFUKA
UKUITUNGULULA
BWINO MWE
RFNF

5. ITEPILI LYA KULESA

uwutemenue akufwa ubusambishi bwandi Taa akumutemwa na Taa nanebo twa. kwisa kuli wo no kwikele na wo.” (Yoane 14:23). Lesa achinika, ukupala no kwimya umuntu ukupitila muli Yesu Kilisitu. (Luka 1:52).

Umutima ulibele litemeli Lyakulesa ilya nakachine ulubembu bali lufulumwinemo. Uchifwile inama ishipusene ishi ntungululwa na Satana, Taa wa bufi, tu kobona Umupashi wa Mushilo, Umupashi wa chine, ukoikala mu mutima. Ichifwile ukuba umukofya lilwa imembu, umutima uli bele uwu weme, uwa kotwa la ifitwalo mu kalateni, ukutwala ifisabo fya Mupashi, ifi ukutemwa, ukusekelela, umutelelwe, ukutekanya, ukufuka, bakapekape, aba bune, aba chetekele, uku intingila bwine na bambi imbo aba sumine nokusekesha Lesa no muntu (Aba Galatiya 5:22-23). Alibele musambo wa kutwala uwangashi wine – Imfumu Yesu Kilisitu. Inkama ya kutwala ififisabe ningi ako ikaliline na Yesu, na Yesu ne shini lishala muli wo. (Yoane 15:1-10). Inga fya aifushiwamo no ku babatishiwi no Mupashi wa Mushilo, alikwete amaka ya kuchifya ifya kumubili ne fya lukumbwa, no kufwa. (Galatiya 5:24). Umupashi wa Mushilo untungulula umweo wakwe na wo tafwayapo ifya kumubili. (Galatiya 5:16). Nomba tekalapo pafyo abona, uku kutika no kufwa, lelo ku chichetekelo – pantu “fwe tuli winine no kuchifya isonde ku chichetekelo chesu.” (1 Yoane 5:4). Ikala ne subilo no kutetekela no bukonse imbo tukosubila uku bwala kwa Mfumu Yesu Kilisitu ukuli mupepi. Wo alikele no kwishibila ukutemwa kwa Lesa, inko ukwikile umu yayaya.

“Abasekelele nimbo imitima yabu isangulukile; bakobona Lesa!” (Mateyo 5:8). Imfumu Davidi mu bukali bwabukakala bwakwe no kusekelela kwa ku chifya abalwani, ka ishibile ati indu ulubo ulukulu kaluli mumutima wakwe no kwi busha uku shikile ukwali ku fwa ikwa ukwa kumupashi, u kwali ku fwa ikwa, ukupepa, “lengani umutima uwu sangulu kile muli nebo mwe Lesa, bikeni no bonkaka bwa mupashi muli ne.” (Amasamo 51:10). Takupa nanga umo uwu nga sangulula umutima wa kwe, nangula ukulenga umutima uwu weme, kano ukupitila mukulapila ukwa chine kaisa kuli Lesa ngafyo Davidi achitile, ukufumba Lesa

ukusa ngulula umutima wakwe. Lesa ako fwaya uku chita ichinto ichabwangu mubumi bwenu. Ukushinka apatulike, ifisamu fya pasha pabune bwenu mwebenee ne filayo fya bufi no kumulonda ta kwa kupangapo umutima uwu kankala umwa kwikala Lesa. Akokabila ikwa fwa mwe, pantu kalaya “na ku kanya ameshi aya weme pali mwe no ku mulenga ukuba abaweme ukufuma kutulubi twenu na fyonse ifyo ifiko wesha mwe **na kumupa umutima uwa bwangu na mano ayabwangu na kupitamo umutima we bwe no kumupa umutima uwunakile. Na kubika umupashi wanda muli mwe** no kubona ati mwa koka amafunde no kusunga fyoonse ifyo na pa mwe.” (Esekeliya 36:25-27). Indi elyashi mu ku pangana kwa bwangu iko Lesa atupele ukupitila mu Mwana wakwe, Yesu Kilisitu.

Mu li ichi chipikicha wa bona ukuti umungelo uku bonekela. Umu ngelo asotwa ku ku “londa imbo abatine Imfumu ukubafumya mubusanso.” (Amasamo 34:7; 91:11; Danyele 6:22; Mateyo 2:13; 13:39; 18:10; Imilimo Yabaposito 5:19; 12:7-10).

Chibanda ali bwenue muli ichi chipikicha, ali mine apepi no mutima, kubati. Ako bona ifyo engengi la nakambi munanda yakwe iya kale. Na pa ichi tuli sokelwe “ukuba abebukile, no kubona! Aba lwani benu, chibanda, kubati ni kaa ikoshinguluka ukufwa ya aba kulya.” (1 Petelo 5:81). Limbi alaitunga ukuba umu ngelo wa lubuto, ukulo kwesha abana ba Kulesa ne fya muno chalo, ukwesha, mu ku kengela. No ku bembusha abasalilwe baku Lesa. Kashi, kati, fwe tukotalikisha shi banda akufulumuka kuli mfwe. (Yakobo 4:7).

ICHIPIKICHALA CHA MUTANDA

Ichi chipikichala cha bulanda ingo uwawa. I liso limo likotatika ukwisala, ichikolanga ati atatika ukukula uwutalele no kushipola mu weo wabu Kilisitu bwa kwe, indyo i liso lya lolesha chisoni chisoni, ukupanga ukutina ma ifya mwisonde. Akalubuto mukati kakoya ka ko shi mwina na muli ichi chipikichala, chikolanga uwu ipele uku penga na Kilisitu, aliwile te mininepo. A shingulukilwe na mesho ingo ako sumina pache pache ichilingile

6. Umutima uwutunkilwe no kwabanika

alwishe ifi fi. Ichilingile akutike kuli Lesa wo akokutika kuli chibanda ubu chengeshi bwakwe ne filayo fya bufi. Nangu kati anga ba alaya kuchalichi, ukulokufisama ulu kumbwa ne fya imuno chalo mu chalichi, ukutemwa kwa Kulesa ku kokula ukwa chifulefule mu mutima wakwe ye. No akoba wutakwete po ukusala, ukulo kwiminine bwaka kakati kashila shibili. Ata tika ukusala ne fintu fya mwi sonde, no kuchita kubati ali temenue Lesa. Ulutandala mu mutima wakwe kapingu alula uwu shibantukile. Umusalaba ta upitilwepo na kamwemwe tuseko, lelo ikoisa ichtapo kelelwepo, ifisendo ifilemene. Ubuchetekelo bwakwe bwatatika ukupukana, aleka uku fwana na Lesa mu mapepo, chaisa ichita pokelelwe no busanko imibo ya mutima wakwe, pachepache akopa chibanda ichende ingo uwu kololela kuuse ya mutima. Alasekela aka bungwe kababembu ukuchila aka bungwe ka bana ba Kulesa aba nakachine.

Kapikoko, kemininako ichilumba, chitatika ukubona ishila ya kwi ngililamo nakabinge. Limbi alilabukile ati apusukile kuluse lwenka no ku ba umukilisitu wuwa chilumba. Ulunkumbwa lwa kunua ubwalwa lu kokonkosha lukomfwaya ukwisa. Nangula chinga ba mushita iyi chindeme. Mukabungwe kababembu a ba byenu pantu ako ufwa isoni pakulasa ifi yibelele, imibo iyi posene nangula ukuteshibi kwapo, ati chibanda ako mweba ati pali ing'ino shinta ta chachenepo Umupashi mu bumi. Ifitakwetepo mupashi mukulasa na muku kumbwa ifipanga ifine fyenka ukufwufwa. Limbi angatatika ukusekelela ukuseka ukubi pile, no kubona nakambi no ku bona ifipikichala ifitawe mepo no ku sekelela akabungwe akata wemepo, ukulokuya mu ma wolo ya kushinina mo, ifibi fya kucalo ifya kusekesha fiko pita umutima kububebu amapange ukufuma kuli chibanda uko yeba wo ati fi fya kumubili no lubembu lumo tekulu fwanyapo.

Ichishika, tekutipo tu cha fwe kati utuni utubi no kulasa ifibipile fi pampa pe ulu lya mitwe Yesu, lelo tukoba abaku kuishinina ukuti tuko fisuminisha ukuntutungulula no kuloku panga ifisa amasumbu mu mitima Yesu ukuloko fyala imichitile iyi bipile. Kati tukopa chibanda aka kumo akache, ali subile ukupokolola ukuboko nkonse, ukutinta nya umweo no mupashi ku helo wa

chiyayaya. Kashi Lesa ako tu cheje sha bwaka pakutatika, ichi kataluka ukutinama ifya bumusepela noku talo kwangalapo nalubembu, tekusakamana po ishila luko ishilamo, butukileni kuli Yesu, kapokolola kambii kachingilila.

Umuntu tu bwene muli ichi chipikicha umukalwe nomwele, ako labila pali imbo uba chusha abena Kilisitu. Ne ndimi shabo isha bufi ne milomo yaku chusha. I kochena imitima yaba Kilisitu – ibala ne mitima i ya kanikile tekutipo ipusuke. Atatika ukutina umuntu ukuchila. Lesa na po ukutina umuntu ifyo alabila no ku chita, na pali ichi aluka umusha wa muntu no kumutallosa kuli Lesa. Ubukali ne chifukushi fi ilanga mushita sha ma bwafya na mushita itakoseke shapo no ku bapatikisha. Insoka yakaso, i jo ibuneka kuli bambi indyo bakwata fyo ba kokabila nokunoka akukobabo ukwabula ukwi shibisha, kati mwa mupako akashita lubali, mwa kwi sulee imwalyango yapatila ne chilumba.

Chintu changukile ukutina ma indalama ukutukoba mu mitima Yesu kano twa ufwa uku soka kwa Mfumu Yesu yesuu indyo alabile, “Beni aba kulaba no kupepa pakuti muwilapo mu matuko.” (Mateyo 26:41). “Onse okolasa ati aliminine umukosele akolingila uku chejela pakuti eponapo.” (Aba Kolinto 10:12). Tu fwile twa twa fwala ifya bulwi ifyo Lesa atupa, kati tungeminina na chibanda ne misango ya kwe ibipile. (Aba Efeso 6:11-18).

ICHIPIKICHALA CHA CHINELUBALI

Ichi chipikicha chikosokolola umutima wa muntu ubwelele kunuma, ingo uwatalilepo kabapo mulubutu lwa Kulesa no kusonda po ifya bupe no ku pokelela ichipande cha bo icha Mupashi wa Mushilo, alekelesha i chichetekelo chakwe. (Aba Hebele 6:4). Nacho chikolanga umuntu uwu talapilapo nangula uwu tapapo umweo wakwe kuli Lesa, pa mulandu wa kuti ichishika cha mbiila, iyitwa “imbiila iyi weme”, kaipelwa no kusokolola kuli wo. Umuntu umukalwe indyo Lesa alabilila kuli wo, lukulilako bubi bubi kano bwaka ukubikako amaka ya kupili buka umwine eka.

7. UWUBWELELE KUNUMA NANGULA
UWUKOSELE U MUTIMA

Yesu umwine kalondolola imibo ya ngu muntu uwuwile indyo alabile "Indyo umupashi uwu bifi ufumamo mu muntu, wenda mucalo ukufwaya ichende ya kutu shishamo. Kati ta usangilepo umo, wakolabila kuli o ati, inkobwelela bwaka kunanda yangi iya kale? Ndyo wakubwelelamo wa kusangu inanda iyelele ne fiko. Elyo waku bwelela no kuya ku kobola ne inakwe imipashi chinelubali iyi chililepo pali wo, nokwisā kwi kalamo imulya. Kati fyamonse, nishi ingulya muntu akuba mushila iyibi ukuchila ifyo ali pakutatika." (Luka 11:24-26). "Findo ifichitika kuli bo chilolanga ati amapinda ya naka chine; 'Imbwa i bwelela ku malushi na kakumba uwu sambile a bwelela muku yalanganya mumatipa.'" (2 Petero 2:22).

Inga malembo yakolondolola apa botubile ifili uwa bwelela kunuma nangula umubembu utalapilpo. Ulubembu mu misango yaku bembusha fya isa nakambi mu kwikele no ku tungula umutima. Umupashi wa Mushilo, inkunda iyi tekenye, ili patikishiwe ukufuma mu mutima nga fyo ulubembu ne Mupashi wa Mushilo tekutipo ikale pamo. Tekuti ibepo litepele lya Kulesa na pashita imo ine bwaka mwakufisama chiwa. Umungelo ishiwi lya Kulesa, lya kufumamo bulanda bulanda iliko cheba ku numa, ukusubila ati limbi angalapila kubati mwana uwa lubile, ingo "Ukofwa ya ukulya ifilyo fya ba kankumba, takwalipo abanga mupa ifyakulya. Pa pela kachisa mumano no kulabila, "Iko ima no ku bwelela mo kuli bataa no kulabila, Taa nali bembukila Lesa kabi pamo na mwe. Shikolingapo ukuba ukwitabwa umwana." (Luka 15:16-20). Taa, pa kubona umwana wakwe uwa bulanda kamwelela no ku mupokelela nesansa.

Umutima muli chi chipikicha tamupo ichilangililo icakulapila kwa chine, no kupilbukila kuli Lesa, takupo no ku fwaya ukwe lelwa pakasa sha kwa Yesu. Kapingu ali kubata ba mucha ne chela ichikabile, no ku mutalalika tondolo. Ali kwete amatwi lelo tikutipo wofwe ishiwi lya kupapata kwaku Yesu. Ali kwete amaliso lelo tekutipo abone ichilindi i chita kwetepo pela ichilindi chakumbo ichi cheneme pa makasa yakwe. Tako umfwapo isoni mutwalilila kwa ku be mbuka. Satana alishile kuteka umutima wa kwe no kulo kwikele kubati nimfumu ichipuna. Anga yufwa

pakuba kuse utekenye na bushimu chindi kwa, ukoloku kwata nokuboneka uwulongana, ali kubati nishishi “Iyo iyi boneka iyi weme kuse kashi mukati mwa ifula amafupa nefitumbi ifibolele.” (Mateyo 23:27).

Taa wabufi akobula ichende ya Mupashi wa Chine. Inama yonse lubembu lonse ulya pamo ne ngulu no mupashi uwakowela Iya ba mu mutima wa kwe. Nangu kati anga fwaya ukuba umunto ngwa no kuba uwakaele kufibi, fikomusunga mulibukole. “Onse uwakana ukufwa ama sonde ya kwa Mose akolingilwa ukwi paiwi ukwabalapo ikumbu indyo bamushinina ne fishi ka kubantu babili nangula bakabone ukuchilapo. Findo, kashi ku muntu ingo uwu tako fwayapo Umwana waku Lesa? Uko chita kalopa ya Kulesa iyi taluminepo mutengo ku kupingana kwa ku musangula kumembu? Ingo utuka umupashi wa luse? Languluka panishi ibipi ijyo aku poka!” (Aba Hebele 10:28-29; 2 Petero 2:1-14).

Bushe ichi chikopindilana ne fyō ulu umutima wenu, mwe mwebabyesu, lileni kuli Lesa mukokolapo, ukufuma pashi pakati ka. Mutima wenu. “Anga chita, indino no lyoonse, ukupulusha boonse abakoisa kuli Lesa ukupitila muli wo (Yesu)” (Aba Heb. 7:25), na cho chinga chitwa no ku fwaya ukwele la ibembu shenu, kati mwaisa mu kulapila kwanakachine. Anga fumya chiwa ne ngulu shenu shonse nkunse ya mutima wenu, kati mukosumi uku chita icho. Kamwisa kubati na fibashi ingo uwa ishile kuli Yesu no kulabila ati, “Kati oko fwaya, unga ndenga uwu welele! Yesu kaisulamo inkumbu, kafungulula uko boko kwakwe kamwika ta – ‘Inko fwaya ukuchita’, ka yasuka. ‘Ba uwelele!’” (Mako 1:40-41). Kati mu ko twalilila ukukosa umutima wenu no kutinama imfishi ukuchila ulubuto, takupo isubilo, takupo na kwafwa, pantu wuli salilepo imfwa ukuchila umweo – “ulubembu lupā amalipilo – imfwa.” (Aba Loma 6:23).

ICHIPIKICHALA CHA FWE NKONSE NKONSE

Ipano tukosanga umubembu uwu kosele umutima ingo akotatawila mukupa nga ubwa suko kati kukoka Kilisitu, ako

8. UBUPINGULO BWA MU BEMBU

ya ku mfwa, umubili wakwe nangula ukokalipwa no mweo wakwe mwi fushiwe umwensu wa mfwa. Ifwa (shikeletoni) akoisa pa shita tamuko chetekelapo ne nshita ijyo tamuko fwayapo. Ifya bufi fya kutinama ukubembuka fililubile no kulasa kwapa mulu no mwensu uwu kuli wa lubembu nomba mukoubona no kushingwana awo. Ukupenga kwa ku helo kukoisa ikwa chine kuli wo. Nangu kati anga fwaya ukupepa, akusanga ati tekutipo atwalilile na Lesa ingo akana ukutemwa kwa kulese pashita itali.

Abana kwe bakotina ukwimine ku mbali ya bulo bwakwe na mashwi yabo ayatakwetepo chikoseleshi tekutipo yamwafwepo nomba. Ubunoshi bwa kwe tekutipo bulunde ubumi bwakwe, nangula ukupususha umweo wakwe, nangula ukuchefya kukupenga kwa mweo wakwe. Akochisanga Ichi tangukilepo ukubika amano ku fya Kulesa pantu chiwa tako mupapo ing'i shita yakuchita ichi.

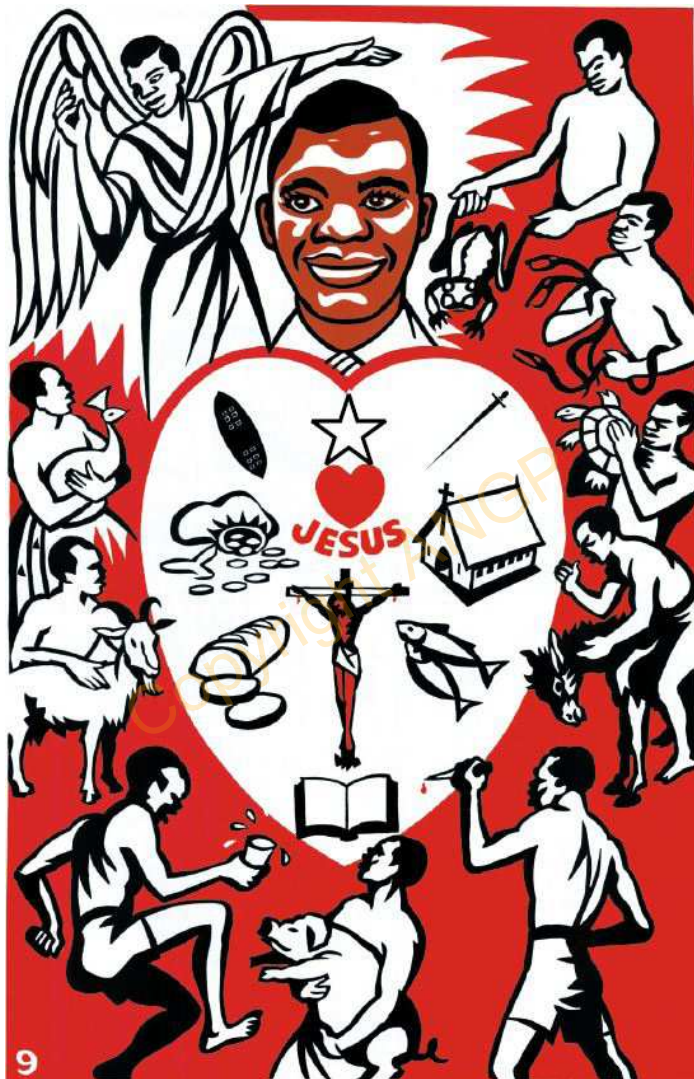
Fyonse ifyo atineme no kwikalila ukuboneka kubati fiko muchusha na ifyo alimbilemo, nalimo kashimika uwu tapusukilepo, shimapepo nangula mukalamba wa chilonganino tekutipo ba mwafwe apo wo kakana utemwa kwa Kulesa numba aisa mubupingulo. Atatika ukwibusha ati "ichi cha kutinya ukuponena muminue ya Kulesa uwa mweo!" (Aba Heb. 10:31). Kasubila ukupa Lesa umweo wakwe indyo chimulingile, nalimo pabulo bwakufwa kwakwe, noomba alisangile ati ali chelelwe. Amasawusande abantu balafwa ukupimikisha, ukutapo nakashita inko banga pili bukila kuli Lesa indyo bakofwa. Kashi chi weme ukupilibukila kuli Lesa indyo ali apepi. Ichi fwile ukulo kofwa amashiwi yakwe aya ku tuteka bwino amashiwi yakwe aya kupususha aya Kulesa, ingu umubebu uwu, kofwa uwu kene uku belelwa inkumbu no kutemwa kwa kwalesa mushita ya bumi bwakwe nomba akoumfwa ishiwi lya kupingula kwa kwe, umupulushi ungo akene, akolabila ati "Ukutala mukile nane, weuli mutipwa kwa Kulesa! Kamuya kumulilo wa chiyayaya ingo wapekanishiwa chiwa na ba ngelo bakwe!" (Mateyo 25:41). "Onse alingile kafwa limo elyo panuma kapingulwa na Lesa." (Aba Heb. 9:27).

ICHIPIKICHALA CA PABULA

Ichipikicha chiko imininako Umukilisu uwutetekele no ku kwata ukuchifya ameshu ya bukali na matuko. Libe akotukwa mumbali, akoba uwuwiminine ndi no kulo kwikete ku pela, ukulokuli uwu chifishe ukupitila muli Yesu Kilisu. Tengi lepo bwaka mumutundu wa chikilisu, lelo ako pendwamo, ako bu tuku namaka, “ubikile na maliso yakwe pali Yesu, ingo i chitetekelo chesu chabapo ukutula pakutatika ukufika napapela.” (Aba Heb. 12:1,2).

Satana na fimwami yakwe ukushinguluka umutima wawu sumine, ukulo kwesha lelo takofikilishapo ukutwala umwana wakulesa mushila ishibi. Ichilumba, ukutinama indalama buchitufwa nafibipo, na fyo filiminineko. Pachifulo cha mbalali nomba tuko bona ing'ola, limbi imembu shisa kulifwe mushila ibi, no kuifisa ku chintu ichipusenero nangula ishina. Umukilisu ukobona akwi nangu kati ulubembu lwa ishila mumutundu wa bukilisu, kati mumungelo wa lubuto, ishiwi lya Kulesa no Mupashi wa Mushilo uko mutungulola ku chine. Umuntu, alikete ibotolo ya bwalwa ku kuboko kumo, ako shana mati ka ba Kilisu no kulo kwesa bo mufyabufi fya kusekesha ifye isonde. Tafikwetepo na maka ku mukilisu uwu uwaipela, nga fyo kabikwa ku fwa na Kilisu ukuchila kulu bembu no kutinama ifye sonde. Umuntu wa chipili muchikope, akolasa umukilisu no mwele. Ukutukana, ulwambo, ukuchusha no kutinya ukupitila mu bata chetekele – nalimo ukupitila mu bakoitwa aba sumine – bako twalililapo ukulasa umitima yaba Kilisu aba naka chine. Lelo tofwapo ifyo abantu balabila no kusakamana ifyo bwa Lesa alabila. Alebusha amashiwi ya ku Yesu. “Buli bansansa indyo ba mutuka no ku chushiwa no ku mweba ifing’i ifibipile pantu mwe mulakoka. Beni abansansa no kusekelela, I chilambu ichikulu chenu chili sungi lwe mwi ulu.” (Mateyo 5:11-12).

Uku bembuka kwesu kwa chifya lilwa na chiwa, aleshaa lyoonse uku talusha aba Kilisu kutemwa kwa kwa Lesa. Muli bupufu no kusekelela ukokola muchine angala bila ati, “Ninani, kashi, uwungatu patulula kuku temwa kwa kwa Kilisu? Ama bwa fya

9. UMUTIMA UWU CHIFISHE

ya nga chita ichi, uku kosa kwa fintu nakalimo ukupakaswa, isala, ichi powe, ukutinya kukalamba nangula ni fwa?" (Aba Loma 8:35). "Iyo o, muli fyonse ifi tulipwile uku chifya ukupitila muli wo (Yesu) ingo uwatutemwa!" (Aba Loma 8:37). Ukubika ifya bulwi muli Lesa, angatwafwa ukulwisha chiwa, indyo ishiku ishibi shaisa na panuma indyo ulubo lwafika ku kupela, achili ali katilile bwaka kuli Kilisitu ingo uwa chifya amesho aya pusene pusene, uku kitila muli owu tungachifya no ku do kelela ingala iyi weme i jyo iyii tekutipo ilufwe ubune bwaiko. (Aba Efeso 6:10-18; 1 Petero 5:4).

ULUTANDALA kapingo yakwe luli ulubutili no kubengeshima. Umutima wa kwe muliswile ichitetekelo no Mupashi wa Mushilo. A bangelo, nge shiwi lya Kulesa ba ko mwibusha amapalo ayapwa kuli imbo aba chifya no kwikata ukufika kupela. "Kuli bonse imbo aba chimfya nakubapa ulusa lwakulya ifisabo fya chiti cha mweo ifyo fikula mwibala lya Kulesa." "Bonse imbo aba kuchimfya ta baka chenuemo ne fwa ya chibili." "Kuli imbo aba ku chimfya naku bapa umwa kubelama, nakupa nakuli chila umo ibwe ili bututi ipo apa kulembwa ishina ilya bwangu." "Kuli boonse aba kuchi mfya aba kutwalilila ukufika naku pela ikuchita ifyo fwaya, na ku bapa amaka ingo napakwa uku fuma ku ba Taa wang'i." "Imbo abakuchimfya bakufwi kwa ne fifwalo ifi butubile, na kufumya namashina yabo mwi buku lya bumi. Muchifulo cha ku ba Taa na bangelo bakwe mubufuma chimi nakulabila ati muli bang'i." "Na kumuchita ulupumpu lwetepili lya ku Taa ntakatale alusha." "Kuli imbo aba kuchifya nakubapa isambu ya kwikala lubali kuchipuna cha bu Mfumu, kubati ni fyo na chimfya no kwikela kuli Taa kuchitebe cha bu Mfumu." (Ubusokololo 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

AKASAKA AKA CHENEME KANDALAMA kakolanga ati temutimapo wa kwe eka nendala ma. Shakwe nasho sha Kulesa. Ichifwile ukona ishi ndalama ye ako yamfwa abapeshi, ululuku pela ichekumi (ichekumi pa ndalama ba kwata) no bupe nangula ifyo ifyo akata, kuli Lesa, ukubofya fyonse ku bukata bwa Kulesa.

Umukate na kasabi chikolango ati alikele umwelele no kuitungulula bwino mubumi. Ta ona ulapo ubwikashi nefya kunua ifyo ifikola nangula ifilyo ifitelelepo (Imilimo ya ba Posito 15:20). Ta kouna ulapo indalama, nangula umubili wa kwe (ijyo ili litepile lya Kulesa), mu kusheta nangu ukupepa fwaka mu musango uwuli onse, nakali mo ukubo fya imuti ijyo iyi kola, lelo ukulya ifiweme, ifyelele, ifipikilwe bwino. Umutima wakwe uli bele ni nanda ya mapepo. Kabi akoya na mukulongana lyonse no kuchishikwa muli fyonse na mushita shonse. Alitineme amapepo, kati nikuchalichi nangula na balupwa lya kwe, nangu kati ni mu chipinda chakwe pantu alishibile ati umukilisitu te kutipo akule ukutapo ukufwana na Lesa mu mapepo.

Ibuku iliswilwe ichikolanga baibele libuku iliswilwe kuli owo, alabelenga no kusoma chila bushiku, ukolokusanga amaka na mano, ubumi no lubuto, ne fya kusambali ifitanga pendwapo. Chilibebe ni koloboi ku ku mutungulula no mwele ingo achifishako chibanda. Noomba chilyo chalyonse icha kumupashi, ameshi yaku shilisha ichilaka chakwe, umwa kusamba pakuti abe uwelele ne kalashi lya kuicheba mo umwine enka.

Alitineme ukupita ichipindama chakwe, pantu alishibile ati takopo chilambu kati taukwete lupanda. Pakulo kwishibile ati ali mishiwe na Kilisitu pakuti ekale mu mweo uwa bwango, ali bikile umutima wakwe pa fya mwi ulu, amano yakwe ukulo kuli bwaka inkulya, tefintupo fya pano isonde. (Kolose 3:1-2). Ali ipekenye uku kumanya Lesa kabi ali kubati ichiti ichi limbilwe ku mbali yanika, icho chi twala ifisabo pashita iyi lingile (Amasamo 1:3); kubati musambo wa mwangashi, utwala ifisabo ifing'i, teshipo no mwenso wa fwa, paku tinama kwa Kulesa ukufikilepo, iko apokelela ukupitila mu Mupashi wa Mushilo, uwi swile mu mutima wakwe.

ICHIPIKICALA CHE KUMI

Yesu kalabila, "Nine ku buka kambi no mweo. Onse uwa kusumina muli ne akwikala, nangu kati afwe; na onse uwi kala no kusumina muli ne ta ka fwepo." (Yoane 11:25,26). "Uwuli

10. UKUYA KU NANDA MULI BU BUKATA

onse ukutika ishiwi lyang'i no kusumina ingo uwa tumine ali kwete umweo wa chiyayaya. Takapingulwepo, ali pitile kale ukufuma kufwa no kuya kumweo." (Yoane 5:24). Imfwa ikata umwensu nangu uku panikwa pa Mukilisitu. "Imfwa iliyo na wilwe; ukochifya uku fikilepo! Inko imfwa bushe chaku chifya chenu? Inko imfwa bushe maka ya ku chenue kwe nu?... Ukutotela kube kuli Lesa ingo uwa tupa inku kuchifya ukupitila mu Mfumu Yesu Kilisitu!" (1 Kolinto 15:54-57).

Umuntu uwikele no kwenda na Lesa te kutipo atine ifwa. Indyo ishita ya isa kuli wo iya kufwa, akuya bwaka munsansa, kubati ifyo Paulo Umuposito achibikile, "Inko fwaisha sana ukusha imbu bwikalo no kuba na Lesa, ichi ichintu ichiweme ichichililepo." (Pilipo 1:23).

Umukilisitu aka bila ukubona Yesu, ingo uwa mufwilile no kumuntula ku membu shakwe pachapindama. Umupashi wa Mushilo nowo ula mwibusha amashiwi ya ku Yesu, "Musakamanapo no ku lo kukulwa, sumineni muli Lesa na muli ne. Muli fipinda ifing'i munanda yakwa Taa... na ku bwela no ku mupifa kuli ne mwine, pakuti eko na kuba namwe uko mwali kuli." (Yoane 14:1-4). Pa ifyo umo ta abona no ku kutika, ifyo umo ta lasapo kati finga chitikwa, eflyo apekanishisha imbo aba mu temenue." (1 Kolinto 2:9). Ta kupo umulaka ipano chalo ingo ungalondolola nangu ubune bwa musumba we ulu uwa pekanishiwa imbo ibenda mumakasa ya Mfumu Yesu Kilisitu ipano chalo.

Ichifwile atine umusakalala (imfwa), umu ngelo nangula kabilo wa Kulesa ali bwenue mu chipikicha cha kusha likisha. Ako lolela ukupita umupashi uwelele ukubwelesha mo kuli Lesa. Umweo no mupashi fili bele ifitungwa a ukufuma muchifungo cha mubili uwufwa no kunina kumulu pa. Mwishu ishisukile kuli Yesu uwu mutemenue kambi ingo uwa mu fwilile palu panda. Uku pokelelwa kwa nsasa ku ko balolela muchifulo cha ku Lesa inko akuposhwa ku Mfumu kambi umukulu na mashiwi ya kulu mba, "Wachita bwino, iwe weu weme kambi umusha wa chitetekelo!... Ing'ila wakane ko ishi insasa!" (Mateyo 25:21).

Satana tekuti po amu ingulule nakambi, pakuti “Umupeshi kamfwa kapitwa na ba ngelo mu kwikele lubali na a bulamu kuku sefya mwi ulu.” (Luka 16:22). “Kambi ka ngwumfwa ishiwi mwi ulu likola bila ati, ‘Lemba ifi: Bashikile imbo ukutula nomba aba fwila mu Mfumu!’ ‘Ee cha chinel!’ U kwasuko ku Mupashi. ‘Baku sekelela fyonse pa ku bombesha kwabo, pantu ichi ntu mbukamo mumilimo yaba chiya na bo.’” (Ubus. 14:13).

ICHA KU SHALIKISHA

Kuli ba kabelenga, nalimo Lesa anga mwa mfwa ukupa umutima wenu kuli wo ingo uwu mutemenu, pantu akolabila kuli mwe nomba, “pilbukileni kuliwe ne mitima yenu yonse.” (Amalango 30:2). Peni Yesu ukulema kwenu, no fya kukana musekesha, no kufinya kwa mutima nawo aku mupa umutima uwa bwangu na mano. Mu bembukapo ku fya kumubembusha umutima wenu nangula uku konka ifyalo kumbwa, pakuti “ukufuma mu mutima wa muntu, mufuma ifibipile ifyo fwa twala mu mibo ibi...” (Mako 7:21). Sheni imembu shemu no kwika tilile ku chilungeme, “Pantu imembu shilipilwa amalipilo yashiko – imfwa; icha bupe cha Kulesa mweo wa chiyayaya insenge na Kilisitu Imfumu Yesu.” (Loma 6:23).

Na mwe mwe bapele umweo wenu kuli Lesa, “mwi katishe ishiwi lya chine indyo na misambishya, icha ku bwena ko kuli mwe icha ku nkoka, no kuba aba tetekele no kutemwa ati ba ne nsenge na Kilisitu Yesu.” (2 Timoti 1:13). Pali chimo chine bwaka Paulo kalemba muli 2 Timoti 1:12, “Indi shibile ingo ichetekele kambi ndisubile ati anga nsunga panka ibulya bushiku bwa fika ifyo asubila muline.” Inkulileni mu chichetekelo chenu muli Lesa, pepeni mu maka ya Kulesa Umupashi wa Mushilo, isungeni mu kutemwa kwa kwa Lesa, na maliso aya loleshe pali Yesu, ishila, ichine no mweo, Imfumu Yesu i ya kubwele mu kufwaya abana ba iko – “Imfumu ya sha Mfumu, Lesa wakutu Lesa.” (1 Timo. 6:15).

“Kuli ingo uko musuka ku ku wa no ku muleta aba takwete bulema ne sansa ku chifulo chabukata bwakwe – kuli Lesa

bwaka eka umupulushi wesu, ukupitila muli Yesu Kilisitu Imfumu Yesu, kube ubukata, ubukose, na maka, ukutula ku nkulo shakale na numba ne chiyayaya! Amen." (Juti 24,25).

Copyright ANGP

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, tablettes, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialetos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuitamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

info@angp.co.za

A Gospel Literature Mission financed by donations

Une Mission de litterature evangelique finacee de dons

Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)